

Päätös ympäristönsuojelulain (527/2014) 136 §:n mukaisen pilaantuneen maaperän puhdistamista koskevan ilmoituksen johdosta

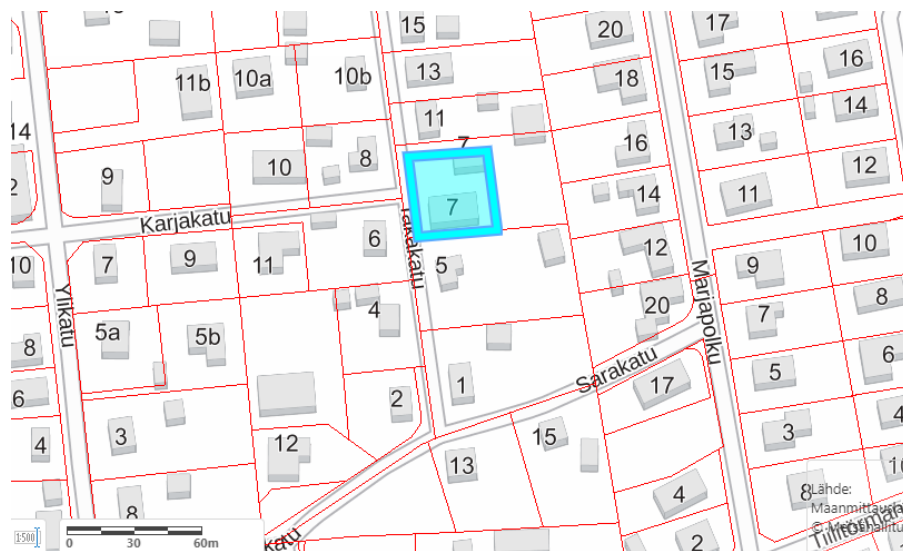
Ilmoituksen tekijä

Sotkamon kunta
Markkinatie 1
88600 Sotkamo

Yhteyshenkilö:
Aarno Konka
puh. 044 750 2325
aarno.konka@sotkamo.fi

Kiinteistö, sen omistus, sijainti ja käyttötarkoitus

Kunnostettu kohde sijaitsee Sotkamossa osoitteessa Takakatu 7. Kohteen kiinteistötunnus on 765-408-170-56. Kiinteistöllä on yksityisessä omistuksessa oleva asuintalo.

Kuva 1. Karttaotteessa kohde Takakatu 7. Lähde ympäristökarttapalvelu Karpalo.

Toiminnan ilmoitusvelvollisuus ja viranomaisen toimivalta

Pilaantuneiden maa-ainesten puhdistamiseen voidaan ryhtyä tekemällä siitä ympäristönsuojelulain 136 §:n mukainen ilmoitus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle (ELY-keskus) silloin, kun puhdistaminen ei edellytä ympäristölupaa. Tässä tapauksessa ilmoitusmenettely on riittävä. Kyseessä on pilaantuneen maaperän puhdistaminen yksittäisessä kohteessa tunnetulla

menetelmällä. Kunnostuskohde sijaitsee Kainuun ELY-keskuksen toimialueella, joka siten ratkaisee asian.

Maaperän pilaantumista koskevat tiedot

Öljyn maku talousvedessä

Kiinteistön omistava yksityishenkilö on ilmoittanut 24.10.2020 Sotkamon kunnan päivystävälle laitospäivystäjälle, että Takakatu 7:n kiinteistön talousvedessä maistuu ja haisee öljy. Öljyn maku talousvedessä on ilmennyt sen jälkeen, kun kiinteistö on liitetty 21.10.2020 Takakadulle rakennettuun uuteen vesijohtolinjaan. Sotkamon kunta ilmoitti asiasta Kainuun ELY-keskukseen 26.10.2020 ympäristöasiantuntija Juha Määttälle. Kunta ja ELY-keskus ovat tästedes olleet mukana asian selvittämisessä.

Tarkastus

Kainuun ELY-keskus on pitänyt kohteessa tarkastuksen 5.11.2020. Siihen osallistui Kainuun ELY-keskuksen, Sotkamon kunnan, Kainuun Sora Oy:n edustajia ja kohdekiinteistön omistaja. Kainuun Sora Oy:n työnjohtaja kertoi, että vastikään Takakadulla vanhan vesijohdon poistotyön yhteydessä ja ennen uuden vesijohdon asentamista kallioon louhitusta vesijohtokaivannosta oli poistettu öljypitoisia maita. Kaivannossa oli ollut öljypitoisia maita 15-20 metrin matkalla tässä esillä olevan kohdekiinteistön ajoliittymän kohdalta molempiin suuntiin Takakatua.

Palaveri

Puhdistettavassa kohteessa pidettiin palaveri 20.11.2020. Siihen osallistuivat kiinteistön omistava yksityishenkilö ja kaksi kiinteistön edellistä omistajaa (yksityishenkilöitä) ja Sotkamon kunnasta Harri Helenius ja Aarno Konka sekä Kainuun ELY-keskuksesta Jari Pesonen ja Juha Määttä, joka on laatinut palaverista muistion 26.11.2020. Muistiossa kuvataan palaverin ja edellä mainitun tarkastuksen kulkua tässä esitettyä yksityiskohtaisemmin.

Kohteen historiatietoa

Tässä esitettävä historiatieto perustuu em. 26.11.2020 laadittuun muistioon:

Kiinteistöllä sijaitseva asuinrakennus on valmistunut vuonna 1956. Sotkamon kunnan rakennuslautakunta antoi 8.5.1970 luvan asuinrakennuksen laajennukselle. Päätöksen mukaan talo on asuinkäytössä ja se on öljylämmitteinen. Asuinrakennus on liitetty viemäri- ja vesijohtoverkkoon 1970. Samana vuonna asuinrakennuksen lämmitysjärjestelmä on muutettu puulämmityksestä öljylämmitteiseksi.

Kiinteistöllä on aikoinaan sijainnut hiekkakenttä, jossa on ollut Sotkamon Porakaivo Oy:n varikko- ja varastoalue vuoteen 1986 asti. Tämän jälkeen toiminta on siirtynyt Vuokattiin Lastaajantielle. Takakadun kentällä on varastoitu Sotkamon Porakaivo Oy:n kalustoa. Kiinteistön pohjoisrajalla tien läheisyydessä on sijainnut kaluston tankkauspaikka maanpäällisestä säiliöstä. Tiedossa ei ole, että Sotkamon Porakaivo Oy:n toiminnasta olisi aiheutunut maaperään polttoainetai öljypäästöjä.

Asuinrakennukseen tulevat vesi- ja viemärijohteet on asennettu kallioon louhittuun kanaaliin. Maanalainen 3 000 litran öljysäiliö oli asennettu kallioon louhittuun kaivantoon.

Kiinteistön edellinen omistaja (1992-2014) kertoi, että maaperässä olleen öljykattilan käytöstä luovuttiin vuonna 1994-1995. Tuolloin uusi maanpäällinen öljysäiliö asennettiin autotallin perälle. Vanha maanalainen säiliö poistettiin. Säiliö oli poistettaessa ehjä, ja se on käytössä edellisen omistajien kesämökillä harmaavesisäiliönä.

Kiinteistön nykyisin omistavat yksityishenkilöt ovat 28.2.2014 ostaneet kiinteistön rakennukseen sen aiemmin omistaneilta yksityishenkilöiltä. Nykyisten omistajien aikana lämmitysjärjestelmä on ollut maalämpö, jonka edellinen omistaja rakensi vuonna 2011. Kunnan rakennustarkastaja antoi 24.11.2011 toimenpideluvan maalämpökaivon rakentamiseksi. Edelliset omistajat omistivat kiinteistön vuodesta 1992 vuoteen 2014 asti.

Sotkamon kunnan eläkkeellä olevalta vesihuoltoteknikolta saadun tiedon mukaan asuinrakennukseen vuonna 1992 muuttaneet ihmiset olivat pian muuton jälkeen valittaneet öljyn hajusta vedessä. Kunta oli silloin eläkkeellä olevan vesihuoltoteknikon kertoman mukaan kaivanut vesijohtokaivannon auki. Kaivannossa oli havaittu öljynhajua. Kaivantoon on asennettu uusi vesijohdotputki. Öljyisten maiden poistosta kaivannosta ei ole tietoa.

Yhteenvedona historiatiedoista on todettavissa, että kohdekiinteistöllä on ollut useita omistajia, eivätkä nykyiset omistajat eivät ole omistaneet kiinteistöä sen öljylämmitysaikana.

Selvitys pilaantumista aiheuttaneista tapahtumista

Ilmoituksesta ei käy ilmi tarkalleen, että mistä pilaantuminen on aiheutunut.

Maaperä-, pohja- ja pintavesiolosuhteet

Ramboll Finland Oy:n 8.1.2021 laatiman loppuraportin mukaan alueella maakerrokset ovat rakennetulla piha-alueella pinnasta lukien mursketta ja hiekkaista silttiä sekä alimmassa kaivussyvyyydessä kalliota. Kallionpinta todettiin kunnostetulla alueella pohjalla ja osittain kaivannon seinämillä. Kunnallistekniikka on aikanaan louhittu kallioon. Nykyinen uusittu kunnallistekniikka asennettiin samaan kaivantoon maaperän kunnostustyön jälkeen.

Kunnostuskohde ei sijaitse pohjavesialueella. Lähin pohjavesialue on 725 metrin päässä oleva Hiukanharju – Pöllyvaara pohjavesialue, joka on vedenhankintaa varten tärkeä pohjavesialue (I luokka). Lähimpään vesistöön, Pirttijärveen on matkaa noin 330 metriä.

Selvitys puhdistustyön suorittamisesta

Sotkamon kunta on ilmoittanut kohteen kunnostamisesta 8.1.2021 ELY-keskukseen jättämällään YSL 136 §:n mukaisella ilmoituksella. ELY-keskus on kuitenkin ollut jo aiemmin tietoinen edellä mainitulla tavalla kohteen pilaantuneisuuden selvittämisestä. ELY-keskus ei ole pyytänyt ilmoituksesta lausuntoja, mutta ELY-keskuksen ympäristöasiantuntija Tatu Turunen on keskustellut terveystarkastaja Juha-Matti Markkasen kanssa asiasta 1.2.2021.

Selvitys puhdistustavoitteesta

Puhdistamista koskevasta loppuraportista käy ilmi, että puhdistamisen tavoitetasoksi oli asetettu alempi ohjearvotaso. Yleisesti ottaen kunnostuksen tavoitetaso määräytyy maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista annetun valtioneuvoston asetuksen nro 214/2007 mukaan. Yleisesti asuinalueilla maaperän puhdistamisen tarkastelun tavoitetasona käytetään asetuksen alemmaa ohjearvoa. Alempi ohjearvo raskaille öljyjakeille on 600 mg/kg, keskitisille 300 mg/kg ja bensiinijakeille 100 mg/kg.

Maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista annetun valtioneuvoston asetuksen mukaan maaperää pidetään yleensä pilaantuneena teollisuus-, varasto- tai liikennealueella tai muulla vastaavalla alueella, jos yhden tai useamman aineen pitoisuus ylittää säädetyn ylemmän ohjearvon. Maaperää pidetään yleensä pilaantuneena muulla kuin edellä tarkoitettulla alueella, jos yhden tai useamman aineen pitoisuus ylittää säädetyn alemman ohjearvon. Asuinalueilla käytetään yleisesti maaperän puhdistamisen tavoitetasona alemmaa ohjearvoa.

Maaperän puhdistaminen ja pilaantumisen laajuus

Ilmoituksen liitteenä olevassa Ramboll Finland Oy:n 8.1.2021 laatimassa loppuraportissa todetaan, että maaperä on puhdistettu massanvaihdolla 24.11. – 27.11.2020. Loppuraportin mukaan kunnostetun alueen ja massanpoiston alueen koko pinta-ala oli noin 60 m². Pilaantuneet maamassat on toimitettu Kainuun jätehuollon kuntayhtymän Majasaaren jätekeskukseen. Kaivantoalueelta poistettiin maamassoja yhteensä noin 150 m³, joista pilaantuneita oli 93,96 tonnia. PetroFlag- analyysissä mitatut öljyhiilivetyypitoisuudet olivat poistettujen, öljyisten maamassojen osalta 3 210 – 15 620 mg/kg.

Selvitys työn valvonnasta

Kunnostustyötä on valvonut Ramboll Finland Oy.

Loppukatselmus

Kohteessa pidettiin katselmus 30.11.2020. Paikalla katselmuksessa olivat vesihuoltoinsinööri Aarno Konka Sotkamon kunnasta, Juha Määttä Kainuun ELY-keskuksesta sekä Ramboll Finland Oy:n edustajia. Paikalla oli myös urakoitsijan työmiehiä. Katselmuksessa hyväksyttiin tehdyt kunnostustoimenpiteet.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ratkaisu

Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat – vastuualue on tarkastanut kunnan jättämän ilmoituksen ja hyväksyy siinä tarkoitetun alueen puhdistamisen ilmoituksen mukaisesti. Puhdistustyö on jo tehty.

Kunnostustavoitteena ovat valtioneuvoston maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista antaman asetuksen nro 214/2007 mukaiset öljyhiilivetyjen ja muiden haitta-aineiden alemmat ohjearvot.

Kunnostustyön aikana on tullut pitää työmaapöytäkirjaa, johon on kirjattu tehdyt toimenpiteet ja kunnostuksen kannalta merkitykselliset tapahtumat. Pöytäkirjaa on säilytettävä vähintään kolme vuotta, ja se on pyynnöstä esitettävä valvovalle viranomaiselle. Pilaantuneiden maa-ainesten kuljettamisesta on tullut laatia jätelain mukainen siirtoasiakirja. Sitä tulee säilyttää myös kolme vuotta. Siirtoasiakirjassa on oltava valvonnan ja seurannan kannalta tarpeelliset tiedot jätteen lajista, laadusta, määrästä, alkuperästä, toimituspaikasta, päivämääristä ja kuljettajasta.

Seuranta

Kainuun ELY-keskus toteaa, että Takakatu 7:n asuinkiinteistön vesijohtovettä tulee seurata vähintään kahden vesijohtovedestä otettavan näytteen avulla. Näytteet tulee ottaa vuoden 2021 aikana siten, että ensimmäinen näyte otetaan alkuvuodesta talvikaudella ja jälkimmäinen sulan maan aikana. Vesijohtovedestä on analysoitava ainakin öljyhiilivedyt. Tulokset tulee toimittaa kunnan terveydensuojeluviranomaiselle ja Kainuun ELY-keskuksen kirjaamoon: kirjaamo.kainuu@ely-keskus.fi.

Ratkaisun perustelut

Viranomaisvalvonta ja toiminnanharjoittajan vastuu edellyttävät kirjanpitoa ja raportointia. Kunnostushankkeen työvaiheiden huolellinen ja selkeä dokumentointi työmaapöytäkirjaan on tarpeellista työn onnistumisen lisäksi myös jälkivalvonnan ja siihen liittyvän raportin laatimiseksi. Pilaantunut maaperä on jätettä, ja sen kuljettamisesta on tullut laatia siirtoasiakirja. Tämä on jätelain 121 §:ään perustuva velvoite.

Puhdistamisesta on laadittu loppuraportti. Tietojen kokoaminen loppuraporttiin helpottaa tiedonhakua, mikäli kohteen historiaan on myöhemmin tarvetta palata.

Valtioneuvoston maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista antaman asetuksen (214/2007) 4 §:ssä määritellään ohjearvotasot. 4 §:n 2 momentin mukaan teollisuus-, varasto- tai liikennealueilla taikka muilla vastaavilla alueilla sovelletaan ylempää ohjearvoa. Muilla alueilla maaperän puhdistamisessa sovelletaan alempaa ohjearvoa. Tässä kohteessa edellytetään alempaa ohjearvotasoa ympäristö- ja terveysriskin poistamiseksi, koska kohde on asuinalueita, jota voidaan pitää teollisuus-, varasto- ja liikennealuetta herkempänä alueena. Näin alempi ohjearvotaso on kohteen kunnostustavoitteena perusteltavissa.

Tässä pilaantuneen maaperän puhdistamisesta tehdyssä päätöksessä ei ole annettu puhdistustyötä koskevia määräyksiä, koska puhdistustyö on tehty ennen päätöksen antamista. Maaperän puhdistamisen tarve tuli ilmi yllättäen kiinteistön tavanomaisen asumiskäytön yhteydessä, ja tilanne haluttiin kunnan puolesta saattaa pikaisesti kuntoon.

Päätöksessä on annettu velvoite seurata vesijohtoveden laatua vähintään kahdella näytteenotokerralla. Seuranta perustuu kohteen puhdistamisen onnistumisen ja ympäristö- ja terveysrisikin poistamisen varmistamiseen.

Sovelletut oikeusohjeet

Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 16, 133, 136, 190, 191 ja 205 §

Ympäristönsuojeluasetus (713/2014) 24, 25, 26 §

Valtioneuvoston asetus maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista (214/2007)

Jätelaki (646/2011) 6, 8, 13, 15, 29, 121 ja 122 §

Valtioneuvoston asetus jätteistä (179/2012)

Valtioneuvoston asetus jätteistä (179/2012)

Valtion maksuperustelaki (150/1992)

Valtioneuvoston asetuksen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2021 (1272/2020).

Valtioneuvoston asetus vesienhoidon järjestämisestä annetun asetuksen muuttamisesta (341/2009)

Valtioneuvoston asetus vesiympäristölle vaarallisista ja haitallisista aineista (1022/2006)

Käsittelymaksu ja sen määräytyminen

Käsittelymaksu on 330 euroa.

Päätöksen maksu määräytyy Valtioneuvoston asetuksen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2021 (1272/2020) mukaisesti ilmoituksen käsittelyyn kuluneen ajan perusteella (6 tuntia x 55 euroa/tunti). Lasku lähetetään erikseen Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta.

Valvonnan maksullisuus

Ympäristönsuojelulain 205 §:n mukaan ELY-keskus voi periä maksun valvontatoimista, jotka ovat tarpeen 136 §:n 2 momentissa tarkoitetun päätöksen noudattamisen varmistamiseksi. Maksun suuruus perustuu valtioneuvoston asetukseen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2021 (1272/2020) ja sen liitteenä olevaan maksutaulukkoon.

Päätöksen voimassaolo

Tämä päätös on voimassa 28.2.2026 saakka

Muutoksen haku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä 1.

Päätöksestä tiedottaminen**Päätös** (sähköpostitse)

Sotkamon kunta
Sotkamon kunnan ympäristövalvonta
Kainuun Soten ympäristöterveydenhuolto
Kiinteistön nykyiset omistajat (yksityishenkilöt)
Suomen ympäristökeskus

Päätös on nähtävillä internetissä ympäristöhallinnon pilaantuneiden maa-alueiden kunnostus-päätökset –sivustolla.

Ilmoittaminen kunnan ilmoitustauluilla

Kainuun ELY-keskus kuuluttaa tästä päätöksestä Sotkamon kunnan ilmoitustaululla. Kuulutus on nähtävillä myös internetissä Kainuun ELY-keskuksen sivuilla.

Lisätietoja päätöksestä

Ympäristöasiantuntija Tatu Turunen, puh. 0295 023 892.

Asiakirjan hyväksyntä

Ilmoituksesta annettavan päätöksen on ratkaissut ympäristövastuu -yksikön päällikkö Jari Pesonen ja esitellyt ympäristöasiantuntija Tatu Turunen, joka antaa asiasta lisätietoja. Asian valmisteluun on osallistunut ympäristöasiantuntija Juha Määttä. Merkintä sähköisestä hyväksymisestä on asiakirjan lopussa.

Liitteet

Liite 1. Valitusosoitus.

Valitusosoitus

Liite 1.

Valitusviranomainen

Kainuun elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskuksen päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **Vaasan hallinto-oikeudelta** kirjallisella valituksella, siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) tarkemmin säädetään.

Valitusaika Valitus on tehtävä **30 päivän** kuluessa **päätöksen tiedoksisaannista**. Ajan laskeminen alkaa tiedoksisaantipäivää seuraavasta päivästä. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavaan arkipäivään. **Valitusaika päättyy 15.3.2021.**

Sisältö

Valituskirjelmässä, joka osoitetaan hallinto-oikeudelle, on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- valittajan nimi ja yhteystiedot
- postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää,
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi ja millä perustein (vaatimukset)
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, on tämän yhteystiedot ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen,
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisajan kohdasta,
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehelle, jollei hän ole asianajaja tai julkinen oikeusavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja tai muulla luotettavalla tavalla osoitettava olevansa oikeutettu edustamaan päämiestä.

Toimittaminen

Valitus tehdään kirjallisesti. Valituskirjelmä on toimitettava valitusajan kuluessa:

Vaasan hallinto-oikeus
Korsholmanpuistikko 43
PL 204

65101 Vaasa

Vaihde 029 56 42611, 029 56 42780 kirjaamo

Valituskirjelmän voi toimittaa henkilökohtaisesti tai asiamiehen tai lähetin välityksellä taikka lähettäjän omalla vastuulla postitse tai sähköisesti. Valituskirjelmän tulee olla valitusviranomaisella viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

Oikeudenkäyntimaksu

Valittajalta peritään asian käsittelystä Vaasan hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 260 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Tämä asiakirja KAIELY/491/2020 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument KAIELY/491/2020 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Pesonen Jari 04.02.2021 11:56

Esittelijä Turunen Tatu 04.02.2021 11:20